

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ДО КОНСТРУКТИВНО- ПРОЕКТУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним із пріоритетних напрямків розвитку системи професійної освіти є зростання її якісних показників, що можливо на основі активізації процесів проектування у вказаній галузі, інтеграції освітньої, наукової і практично-педагогічної діяльності. Дослідження у царині педагогіки супроводжуються інтенсивним входженням методології проектування в педагогічну галузь – її науку і практичну педагогічну діяльність – і це сприяє зміні цілей, змісту і технологій педагогічної освіти, що ґрунтується на проектуванні як діяльнісному інструменті кожного педагога. Уміння здійснювати конструктивно-проектувальну діяльність стає нині важливим критерієм професіоналізму вчителя.

Потреба удосконалення процесу підготовки майбутніх учителів математики (який має бути цілеспрямованим, організованим та прогнозованим) зумовлює необхідність розроблення моделі формування готовності студентів до конструктивно-проектувальної діяльності. Модель підготовки допомагає розглянути структурні елементи та етапи підготовки студентів до конструктивно-проектувальної діяльності, зв'язки між елементами, проектування змісту, форм та методів такої підготовки. До того ж, науково обґрунтована модель підготовки майбутніх учителів математики до конструктивно-проектувальної діяльності дає змогу спрогнозувати майбутній позитивний результат, що є необхідним для навчально-виховного процесу. Розроблена нами модель містить структурні компоненти формування готовності майбутніх учителів математики до конструктивно-проектувальної діяльності: актуалізаційний, змістово-діяльнісний, оцінно-результативний.

Актуалізація підготовки майбутніх учителів математики до конструктивно-проектувальної діяльності тлумачиться нами як процес розвитку позитивної мотивації на сформованість конструктивно-проектувальних знань, умінь та навичок, особистісних якостей майбутніх педагогів, а також відповідне емоційно-позитивне забарвлення процесу формування конструктивно-проектувальних умінь. При цьому ми маємо на увазі, що мотив – це спосіб спонукання до діяльності, пов'язаний із задоволенням особистості; натомість мотивація – це мотив, помножений на ситуативні фактори, як вважає Н.О. Брюханова [1]. До ситуативних факторів автор відносить вплив різних людей, специфіку діяльності й ситуації тощо. Згідно з проблемою нашого дослідження, ситуативними факторами є зміст та специфіка навчального процесу у ВНЗ, специфіка майбутньої професійної

діяльності вчителя математики, вплив науково-педагогічного персоналу вузу та педагогів шкіл на підготовку майбутніх учителів математики до конструктивно-проектувальної діяльності тощо.

Актуалізація підготовки майбутнього вчителя математики до конструктивно-проектувальної діяльності спирається на побудову цілей навчання, перед якими ставляться певні *вимоги*, а саме:

1) підготовка вчителя математики до конструктивно-проектувальної діяльності має узгоджуватися із загальними вимогами до кваліфікації вчителя математики, тобто зі стандартом вищої педагогічної освіти;

2) конструктивно-проектувальна діяльність в умовах загальноосвітньої школи має бути закладена у змісті професійної підготовки;

3) навчальна діяльність студентів має реалізуватися у таких формах, які сприяють розвитку конструктивно-проектувальних умінь.

Актуалізаційний компонент вміщує також певні *емоційно-мотиваційні характеристики* майбутнього вчителя математики для його підготовки до конструктивно-проектувальної діяльності, а саме: творче мислення й здатність до винахідництва; суспільно значущі ціннісні орієнтації. Крім того, на рівень готовності до конструктивно-проектувальної діяльності впливають також поєднання індивідуального та сукупного досвіду проектувальної діяльності (за Г.О. Лебедевою) [4], а також сукупність проектувальних знань, умінь та навичок.

Змістово-діяльнісний компонент вміщує змістові характеристики професійної підготовки майбутніх учителів математики, що визначаються, насамперед, структурними компонентами навчального плану. Для нашого дослідження важливо виокремити зі змісту підготовки ті складові, які сприяють формуванню в майбутніх учителів математики конструктивно-проектувальних умінь. Враховуючи, що майбутня спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти» передбачає великий блок психолого-педагогічних дисциплін, ми відводимо вивченню цих дисциплін особливе місце у підготовці до конструктивно-проектувальної діяльності майбутніх педагогів. Проте підготовка вчителя математики, має свою специфіку, тому блок спеціальних дисциплін розглядаємо як змістовий простір такої підготовки.

Оцінно-результативний компонент спрямований на здійснення контролю та оцінки рівня сформованості конструктивно-проектувальних умінь майбутніх учителів математики, відповідної корекції цього процесу.

Отже, можна зробити висновок, що всі компоненти формування готовності майбутніх учителів математики до конструктивно-проектувальної діяльності тісно пов'язані між собою: актуалізаційний визначає цілі підготовки до конструктивно-проектувальної діяльності, мотивацію на розвиток у майбутніх учителів математики конструктивно-проектувальних ЗУНів та особистісних якостей; змістово-діяльнісний включає зміст

підготовки майбутніх учителів математики до конструктивно-проектувальної діяльності, форми, методи та етапи підготовки; оцінно-результативного вміщує результат процесу – готовність майбутнього вчителя математики до конструктивно-проектувальної діяльності.

Література

1. Брюханова Н. О. Структура діяльності з проектування педагогічної підготовки викладачів технічних дисциплін. Властивості проекту / Н. О. Брюханова // Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Х., 2008. – Вип. 21. – С. 33–46.
2. Гурье Л. И. Проектирование педагогических систем : [учеб. пособие] / Л. И. Гурье.– Казань, 2004. – 212с.
3. Кручай Е.В. Процесс педагогического проектирования: теоретико-методические основы: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Е. В. Кручай . – Хабаровск, 2006. – 26 с.
4. Лебедева Г.А. Обучение педагогическому проектированию в процессе профессиональной подготовки учителя : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Г.А. Лебедева. – Москва, 1997. – 20 с.
5. Чорна М.В. Проектний аналіз : [навч. посіб.] / М. В. Чорна. – Харків : Консум, 2003. – 228 с.